DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM

OKRĘGU SZKOLNEGO ŁUCKIEGO

Nr. 8 (132). Równe, dnia 1 października 1936 r. ROK XIII.

TREŚĆ:

CZĘŚĆ URZĘDOWA:

Poz. 91. O pracy nauczyciela. Przemówienie P. Ministra W. R. i O. P. z dnia 4.IX. 1936 r. wygłoszone przez radio do nauczycieli i rodziców . . . . str. 190

„ 92. W sprawie zbiórki na rzecz niewidomych . . . . „ 192

„ 93. Deklaracja o zadłużeniach z tytułu ubezpieczeń społecznych . . . . . „ 192

„ 94. W sprawie przyjmowania 4⁰/₀ Pożyczki Konsolidacyjnej na wadia i kaucje . str. 193

„ 95. Kino objazdowe Legii Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich . . . „ 193

„ 96. Przedstawienie teatru objazdowego „Płomyka” i „Płomyczka” . . . „ 194

„ 97. W sprawie filmu „Pasteur” . . . „ 194

„ 98. W sprawie filmu p. t. „Kły i pazury” „ 194

„ 99. Komunikaty . . . . „ 194

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Mgr. Adamcio Leopold — Harcerstwo Męskie w Okręgu Szkolnym Łuckim . . str. 195

Nabytki Państw. Centr. Bibl. Ped. w Równem . str. 201

Nowe książki i wydawnictwa . . . . . „ 202

CZĘŚĆ URZĘDOWA

91

W związku z rozpoczynającym się rokiem szkolnym 1936/37 P. Minister W. R. i O. P. prof. W. Świętosławski wygłosił dnia 4 września przez radio następujące przemówienie do nauczycieli i rodziców, p. t.:

O PRACY NAUCZYCIELA [1]).

W dn. 3 września rozpoczął się nowy rok szkolny. W dniu tym do pracy przystąpiło ponad $4^1/_2$ miliona dzieci w szkołach powszechnych, przeszło 230.000 uczniów i uczenic szkół średnich i zawodowych. Przeszło 650.000 dzieci przekroczyło po raz pierwszy progi szkoły powszechnej. Liczna gromada, licząca kilkadziesiąt tysięcy młodzieży starszej, rozpoczęła naukę w przepełnionych po brzegi szkołach średnich i zawodowych. Do pracy wychowawczej i pedagogicznej przystąpiło przeszło 80.000-na rzesza nauczycieli szkół powszechnych, średnich i zawodowych.

Wszyscy zdajemy sobie dobrze sprawę, jak wielkie, podstawowe znaczenie posiada kształcenie i wychowanie młodzieży, toteż chwila rozpoczęcia roku szkolnego jest i musi być zawsze chwilą osobliwą i uroczystą. Składa się na to splot różnych uczuć: radości i powagi, skupienia i niepokoju, troski i promiennych nadziei, rozstania i ciekawości. Młodzież wchodzi w nowy okres pracy nad sobą, dla społeczeństwa i dla siebie. Wszak wiemy wszyscy, jak wiele waży w życiu człowieka szkoła. Już sam fakt długotrwałego w niej przebywania świadczy o tem wymownie. Wszak przyszły obywatel spędza 1/8 część życia w szkole powszechnej, jedną piątą — gdy kończy szkołę średnią;, kończący zaś szkołę akademicką poświęca co najmniej 1/4 część swego życia na zdobycie całokształtu potrzebnej mu wiedzy.

Liczby te świadczą wymownie o wielkim wysiłku, jakiego dokonać musi w szkole dziecko, a następnie dorastająca młodzież, aby się należycie przygotować do odegrania w życiu roli pożytecznego członka społeczeństwa. Każdy więc, kto przeznaczył swe życie pracy nad kształceniem młodzieży, ten, niezależnie od typu szkoły, w której pracuje, powinien zdawać sobie dokładnie sprawę, jak wielkie, odpowiedzialne czynności powierzyło mu społeczeństwo. Nauczyciel wnosi element pracy twórczej przez samą konieczność stałego oddziaływania osobistym wpływem na młodzież, którą wychowuje i którą uczy. Niezależnie bowiem od szczebla i warsztatu pracy nauczyciela, począwszy od szkoły powszechnej, kończąc na uczonym — profesorze, wprowadzającym zastęp swych uczniów w krąg metodycznych zagadnień naukowych, wychowawcza praca nauczyciela nie przestaje odgrywać roli pierwszorzędnej i zasadniczej. Zmieniają się jedynie metody, zakres i sposób oddziaływania na młodzież.

Przyjrzyjmy się w największym skrócie pracy nauczyciela. Rozpoczyna od tego, że ma gromadę młodzieży, nie znającej zupełnie przedmiotu przyszłej swej pracy w szkole. On to będzie kierował myślą ucznia, on to przysporzy mu cały szereg nowych pojęć, wiążąc je równocześnie w logicznie związany układ. Jakże subtelną i umiejętną musi być praca nauczyciela w chwilach, gdy naucza, i w ten sposób myślą młodzieży kieruje. Budzi wówczas świat nowych, nieznanych dotąd myśli i pojęć.

Jest to jednak część tylko jego pracy nad dzieckiem lub młodzieżą. Obok bowiem tej pracy nauczyciel rozwijać musi i budzić w młodych umysłach nowe uczucia. Istotnie, najlepiej rozwinięty, kunsztownie związany układ pojęć i wiadomości pozostanie martwym, małowartościowym lub zgoła bezużytecznym bagażem umysłu, jeżeli w budzącym się do życia umysłowego człowieku nie zdołamy rozwinąć świata uczuć, idei, dążeń, tęsknot, ukochań. Uczucia te bowiem stać się mają podstawą duchowego życia młodzieży. Pomyślmy zatem, jak odpowiedzialne, jak skomplikowane powinno być działanie nauczyciela w chwili, gdy, opierając się na dostarczonym materiale podręcznikowym, realizując program nauczania, zamienia zadrukowane, zdawałoby się bezduszne, karty książki w żywą treść, tryskającą uczuciem, budzącą

---
[1]) Przedruk z Monitora Polskiego Nr. 207 z dnia 7 września 1936 r.

ukryte siły ducha, tęsknotę do czynu, wzniecającą umiłowanie piękna, objawiającą prawdę i istotę siły moralnej, mającą stanowić podstawę przyszłego działania rodzącego się, nie w znaczeniu fizycznym lecz duchowym, nowego człowieka.

Nie wystarcza też tu nauczanie, związane z wykonywaniem nowego programu. Pierwszorzędne znaczenie posiada przykład. Życie, postępki, patriotyzm, umiłowanie idei, którym służy nauczyciel, stają się podstawą jego wychowawczego oddziaływania. Młodzież winna kochać i szanować nauczyciela dla jego własnych zalet moralnych.

Nie sądźmy jednak, aby tworzenie nowych pojęś i budzenie nowych uczuć były jedynymi elementami pracy nauczyciela. Obok tego powinien on spełnić inną niemniej ważną czynność wychowawcy, polegającą na wykształceniu w młodzieży woli i charakteru. W tym celu powinien zaprawić zastęp wychowywanej przezeń młodzieży do karności i posłuchu, do umiejętności wykonywania zbiorowej pracy we wspólnym zbiorowym wysiłku, wreszcie do wyrzekania się, dla celów ogólnych, dążeń własnych, o ile nie stoją one w zgodzie z dobrem publicznym, a nawet do przytępienia wybujałego indywidualizmu jednostki, w chwili, gdy szkodzić, zaczyna skutecznemu wypełnianiu pracy zbiorowej. W tej części swej pracy wychowawczej nauczyciel stać się powinien umiejętnym kierownikiem, opanowującym nieskoordynowane, samowolne wystąpienia jednostki, prowadzącym, siłą swego duchowego i moralnego autorytetu, zespół przez niego wychowywany do karnego, zbiorowego wykonywania tych lub innych czynności.

Mając wciąż na widoku wielką odpowiedzialność pracy nauczycielskiej, nie sposób jest pominąć jednego z podstawowych obowiązków nauczycieli i ich zespołów, polegającego na bacznym śledzeniu, czy wśród nauczanych dzieci niema zupełnie wyjątkowych, wybitnych talentów i zdolności. Wszak historia świadczy o tym, że ludzie wyjątkowo uzdolnieni lub genialni rodzą się przypadkowo, to tu, to tam, mając lub wcale nie mając za sobą tradycyj rodowych. W czasach ubiegłych nikt się o nich nie troszczył, trzeba więc było zupełnie wyjątkowego splotu okoliczności, aby zabłysnąć mogła i światłem jasnym oślepić jakaś gwiazda, ukryta w szarym tłumie ludzkim. Gdy jednak obecnie dążeniem każdego narodu cywilizowanego jest, aby przez szkołę powszechną przeszło praktycznie całe młode pokolenie, trzeba mieć całą świadomość, że wśród kilku milionów młodych napewno jest wiele wyjątkowo zdolnych i wybitnych jednostek. Wśród gromady zaś tych najzdolniejszych można od czasu do czasu odnaleźć gwiazdę geniuszu.

Jakże wobec tego odpowiedzialną staje się placówka nauczyciela, który, obok swej codziennej, ważnej i jakże pożytecznej pracy kształcenia ogółu młodzieży krytycznie ocenić powinien, czy wśród nauczanych dzieci nie ma talentów i umysłów wyjątkowych. W tym znaczeniu każdy nauczyciel, do profesora uczelni akademickiej włącznie, staje się poławiaczem pereł, poszukiwaczem diamentów i złota. Z tym zaszczytem, a zarazem z tą odpowiedzialnością, nieodłącznie związany jest zawód nauczyciela. Ileż rozkoszy może mieć nauczyciel, który umysł wybitny, gorące serce i mocny charakter w uczniu dostrzeże i do wybicia się dopomóc mu zdoła!

Takie to jest — piękne, trudne i wielce odpowiedzialne posłannictwo nauczyciela i wychowawcy na każdym szczeblu nauczania i kształcenia umysłów, charakterów, woli i uczuć młodzieży.

Do wielostronnej tej pracy nauczycielskiej należy jeszcze jedna działalność. Polega ona na szerzeniu i wpajaniu w młodzież tego wszystkiego, co się przyczynia i może przyczynić w przyszłości do podniesienia zdrowia i tężyzny fizycznej młodego pokolenia. Zaprawianie do zabiegów elementarnych nad zachowaniem czystości, porządku, nad podniesieniem sprawności fizycznej i odporności ciała zbliża stopniowo nas wszystkich do tak upragnionych i potrzebnych wyższych form życia kulturalnego człowieka współczesnego. Wszelki więc wysiłek w tym kierunku służy ku pożytkowi narodu.

Dotychczas mówiłem o działalności nauczycielskiej, która w zasadzie, o ile pominąć różnice wynikające z osobliwości narodowych i kulturalnych, jest podobna w każdym kraju, w jakim nauczyciel wykonywa swój piękny zawód. Obok tego jednak istnieją zadania i obowiązki, związane ściśle i bezpośrednio z Państwem, w którym nauczyciel pracuje oraz z przeżywanym momentem historycznym, w którym dane pokolenie kształcić i wychowywać powinien. Obowiązki te musi nauczyciel spełniać jako patriota i prawy obywatel Ojczyzny.

Istotnie, gdy się przyjrzymy temu, co się wokół nas dzieje, gdy stwierdzimy, iż państwa, wszystkie bez wyjątku, wytężają swe siły, aby się uzbroić od stóp do głów i aby całe młode pokolenie przygotować fizycznie i moralnie do pracy nad podniesieniem zbrojnej siły, mogącej w każdej chwili wystąpić z chęcią narzucenia swej przemocy innym krajom, — Polska musi, jak długa i szeroka, pojąć, że w tych warunkach utrwalenie niepodległości Polski i zachowanie jej w granicach dotychczasowych jest nie do pomyślenia bez podniesienia siły obronnej do możliwego maximum.

Mamy, na szczęście, wobec całego świata jasne i określone stanowisko. Prawdy, które

każdy obywatel polski wyznaje, są jasne i proste, głosić więc je możemy jawnie i otwarcie. Państwo Polskie pozbawione jest cienia jakiejkolwiek zaborczości. Naród polski nie myśli o żadnej wojnie zaborczej, chce żyć i rozwijać się w spokoju, pomnażać swe bogactwo, lecz chce żyć życiem własnym, chce dążyć samodzielnie do własnego rozwiązania wszystkich problematów wewnętrznych. Nie dopuści do narzucenia sobie nie tylko siły fizycznej, lecz także i wszelkich rozwiązań, których by sam w sobie samodzielnie nie przetrawił i nie wypracował. Toteż przyszłe pokolenia winny wychowywać się w poczuciu i całkowitym zrozumieniu polskiej racji stanu. Wyrastać powinny w poczuciu świętego obowiązku stania na straży bezpieczeństwa Rzeczypospolitej i dania siebie i swego życia w ofierze, gdyby kiedykolwiek gwałt i obca przemoc grozić miała Państwu i którejkolwiek z jego granic. Nauczyciel zaś i wychowawca powinien mieć w swej pamięci, że do licznych obowiązków natury ogólnej dochodzi obowiązek gorącego patrioty i Polaka — kształcenia młodzieży w całkowitym zrozumieniu tych zasadniczych i elementarnych podstaw polskiej racji stanu.

Jeśli bowiem przestrzegamy dziecko przed niebezpieczeństwem, które grozi przez brak dostatecznie rozwiniętych instyktów ostrzegawczych, tak rozpowszechnionych u zwierząt, to również przestrzegać musimy wyrastające pokolenie młodzieży polskiej przed utratą świadomości, że utrzymanie Odrodzonej Polski bez ciągłej, nieustannej troski o Jej byt i całość Jej granic byłoby w czasach dzisiejszych zupełnym niepodobieństwem.

Cała młodzież bez wyjątku, chłopcy i dziewczęta, zespolić się muszą nie tylko we wspólnym uczuciu ukochania swej Ojczyzny, ale wyróść w świadomości, że całą swą pracą w przyszłości powinni moc Jej i bezpieczeństwo zapewnić. Idea ta jest prosta i jasna, potrzebna nam jak własne nasze życie, pełna treści, jak pełną treści jest samoobrona indywidualnego człowieka przed grożącym mu niebezpieczeństwem.

Chcemy oprócz tego wszyscy, aby młode pokolenie rosło nie tylko w gotowości do ofiar, ale miało poczucie własnej siły, wiarę w siebie i niepożytą moc ducha polskiego, aby wreszcie było pełne woli zwycięstwa na każdym polu swej przyszłej pracy.

Zarówno z domu jak ze szkoły powinna młodzież wynieść całkowite zrozumienie, że jedynie przy największym rozwinięciu potęgi moralnej i fizycznej Polski jako całości zdołamy sprostać tym wszystkim zadaniom, jakie na nasze barki i barki przyszłych pokoleń włożyła historia.

Nie wątpię, że w tym uczuciu ogólnym, powszechnym zabiją serca wszystkich nas: rodziców, nauczycieli, młodzieży i całego społeczeństwa.

Rok szkolny 1936/37 rozpoczniemy zatem od jasnego sformułowania celów ogólnoludzkich i narodowych polskich, które przyświecać będą wielotysięcznym rzeszom nauczycieli i całego społeczeństwa. Armia nauczycielska niech stanie dziś do apelu, niech wskrzesi w swej pamięci, jak długi jest szereg bohaterów, co przez wieki, życie i mienie nieśli w ofierze dla dobra Rzeczypospolitej. Niech mogiły poległych bohaterów w walce o wyzwolenie a następnie o utrzymanie przy życiu wskrzeszonego już Państwa będą wezwaniem nas samych i wychowywanych pokoleń do ofiarnej pracy nad rozwojem i dalszym umacnianiem bytu Państwa Polskiego.

92

OKOLNIK MINISTERSTWA W. R. i O. P.

z dnia 16.IX.1936 r. Nr. II-W-5820/36

w sprawie zbiórki na rzecz niewidomych.

Zarząd T-wa Opieki nad Ociemniałymi zwrócił się do Ministerstwa z prośbą o udzielenie pozwolenia na zbiórkę na rzecz niewidomych w szkołach powszechnych i średnich wraz z wygłoszeniem odczytów o sprawie niewidomych.

Ze względu na wyraźne brzmienie okólnika Nr. 80 (II. P-5000/36) z dn. 22 sierpnia b.r. w sprawie składek w szkołach, Ministerstwo nie może udzielić zezwolenia na zorganizowanie zbiórki na rzecz niewidomych w szkołach powszechnych i średnich w całej Polsce, nie sprzeciwia się natomiast organizowaniu odpowiednich odczytów w sprawie niewidomych i zainteresowania nimi Komitety Rodzicielskie i Opieki Szkolne pod warunkiem, iż odczyty te nie będą kolidowały z normalnymi zajęciami szkolnymi.

Podsekretarz Stanu

(—) Jerzy Ferek Błeszyński.

93

OKÓLNIK MINISTERSTWA W. R. i O. P.

z dnia 3.VIII.1936 r. Nr. I. R-5358/36

w sprawie deklaracyj o zadłużeniach z tytułu ubezpieczeń społecznych.

Ubezpieczalnia Społeczna we Lwowie wystąpiła do Politechniki Lwowskiej o wydanie deklaracji stwierdzającej wysokość zadłużenia z tytułu składek ubezpieczeniowych.

Deklarację tę zamierzała Ubezpieczalnia wykorzystać drogą przedłożenia jej miejscowej Izbie Skarbowej do kompensacyjnego rozlicze-

czenia z tytułu należnego od Ubezpieczalni podatku od uposażeń pracowników.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 7 maja r. b. Nr. I S-3130/36 zwróciło się do Ministerstwa Skarbu o wyjaśnienia, jak należy ustosunkować się do wniosku Ubezpieczalni Społecznej we Lwowie.

Odpowiedź Ministerstwa Skarbu jest następująca:

MINISTERSTWO SKARBU Warszawa, dnia 19.VI.1936 r.

Nr. D.III.7455/2/36.

Politechnika Lwowska — delaracja o zadłużeniu z tytułu ubezpieczeń społeczn.

Do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w/m.

Na Nr. I R-3130/36 z dnia 7 maja 1936 r. Ministerstwo Skarbu komunikuje, iż skompensowanie zobowiązań Politechniki Lwowskiej wobec Ubezpieczalni Społecznej we Lwowie z tytułu składek ubezpieczeniowych z podatkiem dochodowym od uposażeń służbowych pracowników tejże Ubezpieczalni jest niedopuszczalne, a to z uwagi na postanowienia § 3 art. 97 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 14 ex 1936 poz. 134), który przewiduje możność kompensowania należności z tytułu podatków z wierzytelnościami wobec Skarbu Państwa, jedynie wynikającemi ze stosunków prywatno-prawnych.

Wobec powyższego Ministerstwo Skarbu wypowiada się przeciwko wydaniu żądanej przez Ubezpieczalnię Społeczną we Lwowie deklaracji o zadłużeniu Politechniki Lwowskiej z tytułu składek ubezpieczeniowych.

Załączniki.

w/z Naczelnika Wydziału
(—) Wieszczycki.
Radca

Decyzję powyższą Ministerstwo podaje do wiadomości i stosowania w analogicznych wypadkach.

Naczelnik Wydziału
(—) A. Nowak.

94

OKÓLNIK MINISTERSTWA W. R. i O. P.

z dnia 4.IX.1936 r. Nr. I. R-7417/36

w sprawie przyjmowania 4% Pożyczki Konsolidacyjnej na wadia i kaucje.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 25 sierpnia 1936 r. Nr. D. II. 20306/1/36 zawiadomiło, że w myśl art. 11 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych (Dz. U. R. P. Nr. 3 z 1936 r., poz. 10) obligacje 4% Pożyczki Konsolidacyjnej mają wszelkie prawa papierów pupilarnych i mogą być używane do składania na kaucje cywilne i wojskowe.

W związku z powyższem obligacje wymienionej pożyczki mogą być bez żadnych ograniczeń przyjmowane przez władze i urzędy państwowe jako wadia przy przetargach oraz jako kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielonych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych.

Przytoczonym na wstępie pismem Ministerstwo Skarbu ustaliło wartość depozytową (kaucyjną i wadialną) rzeczonych obligacyj na złotych za 100 złotych wartości imiennej.

Naczelnik Wydziału
(—) A. Nowak.

95

OKÓLNIK MINISTERSTWA W. R. i O. P.

z dnia 31.VIII.1936 r. Nr. IV. Szt. 7742/36

w sprawie kina objazdowego Legii Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zezwala Legii Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich im. Gen. J. Sowińskiego w myśl okólnika Nr. 84 z dnia 30 września 1935 (I Pol.-2474/35) (Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 10 poz. 182) na wyświetlanie filmów: „Zew Trembity", „Na dalekiej północy" i „Tajemnice Dziewiczej Puszczy" we wszystkich szkołach Rzeczypospolitej na przeciąg roku szk. 1936/37 pod warunkiem ścisłego przestrzegania treści wspomnianego okólnika, a w szczególności pod warunkiem zapewnienia bezpieczeństwa podczas wyświetlania filmów, sprawności w organizowaniu pokazów oraz posługiwania się taśmami filmowymi w zupełnie dobrym stanie. Zarazem Ministerstwo zaznacza, że zezwolenie niniejsze zgodnie z punktem 7 wymienionego okólnika, nie może być uważane za polecenie i w niczem nie ogranicza swobody kierownictw i dyrekcyj szkół w dopuszczaniu powyższych filmów do wyświetlania w obrębie poszczególnych zakładów naukowych.

Naczelnik Wydziału
(—) Dr. Wł. Zawistowski.

96

OKÓLNIK KURATORIUM OKR. SZK. ŁUCKIEGO
z dnia 29.IX.1936 r. Nr. O-18773/36

w sprawie przedstawień teatru objazdowego „Płomyka" i „Płomyczka".

Na podstawie zarządzenia Ministra Wyznań Religinych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 września 1936 r. Nr. II. W-6421/36 — zezwalam na urządzenie w roku szkolnym 1936/37 dla dzieci szkół powszechnych bezpłatnych przedstawień objazdowego teatru „Płomyka" i „Płomyczka", uruchomionego własnym wysiłkiem przez Zarząd Główny Z. N. P.

Wyjątkowo zezwalam, aby przedstawienia odbywać się mogły w lokalach szkolnych w godzinach nauki szkolnej (w zasadzie można użyć na ten cel ostatnich dwóch lekcyj szkolnych).

Kierownikiem teatru objazdowego jest p. Halina Starska.

W związku z tym zechcą Kierownictwa szkół powszechnych okazać teatrowi objazdowemu pomoc w organizowaniu omawianych przedstawień i w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 maja 1937 roku nadesłać Kuratorium krótkie zwięzłe uwagi na temat tych przedstawień.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr. E. Nowicki.

97

OKÓLNIK MINISTERSTWA W. R. i O. P.
z dnia 9.IX.1936 r. Nr. IV Szt.—10436/36.

w sprawie filmu p.t. „Pasteur".

Ministerstwo W. R. i O. P. poleca uwadze film p. t. „Pasteur", uznany przez Komisję Oceny Filmów za „dozwolony dla młodzieży od lat 10" oraz za „kształcący". Film ten nadaje się głównie dla młodzieży szkół średnich.

Naczelnik Wydziału

(—) Dr. Wł. Zawistowski.

98

OKÓLNIK MINISTERSTWA W. R. i O. P.
z dnia 24.IX.1936 r. Nr. Szt. 42-2/36

w sprawie filmu p. t. „Kły i pazury".

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca uwadze film podróżniczy p. t. „Kły i pazury", jako nadający się do wyświetlania przed młodzieżą szkół powszechnych i średnich.

Naczelnik Wydziału

(–) Dr. Wł. Zawistowski.

99

KOMUNIKATY

Poszukiwanie subskrybentów akcyj Banku Polskiego

Ministerstwo Wyznań Religilnych i Oświecenia Publicznego jest w posiadaniu nieodebranych akcyj Banku Polskiego, wystawionych na następujące osoby:

1. Szałkowską Malwinę,
2. Kluge Wiktora cedowane na Kurłowiczównę Marię.

Ministerstwo wzywa zainteresowanych, by zgłosili miejsce swego pobytu i udowodnili prawa do powyższych akcyj.

Zmiana adresu Instytutu Oświaty Dorosłych.

Instytut Oświaty Dorosłych przeprowadził się z ulicy Nowogrodzkiej Nr. 21 na ulicę **Reja 9,** dom Zrzeszenia Organizacyj Oświatowo-Kulturalnych (dojazd tramwajami: 25, 17, 7). Telefon 8.78-03.

Kradzież pieczęci publicznej szkoły powszechnej w Butmerze.

Skradziona została okrągła pieczęć urzędowa (gumowa) publicznej szkoły powszechnej w Butmerze, gmina Szack, powiatu lubomelskiego, z Godłem Państwowym i napisem w otoku „Publiczna Szkoła Powszechna w Butmerze".

Pisemko ukraińskie dla dzieci p. n. „Soneczko".

Kuratorium poleca uwadze szkół, wychodzące co dwa tygodnie pisemko dla dzieci p. n. „Soneczko", które poziomem swym i doborem treści jest dostosowane do rozwoju psychicznego dziecka, jego zainteresowań i związane jest ze wskazaniami i postulatami programu publicznej szkoły powszechnej.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Mgr. ADAMCIO LEOPOLD
RÓWNE

Harcerstwo męskie w Okręgu Szkolnym Łuckim.

Uwagi moje oparte są na rocznem sprawozdaniu Komendy Chorągwi Harcerzy oraz sprawozdaniach poszczególnych szkół. Podane cyfry przedstawiają stan z dnia 1.I-1936 r.

Młodzież harcerska męska na terenie okręgu szkolnego wołyńskiego zorganizowana jest w 132 jednostkach harcerskich, a w 53 środowiskach Wołynia.

Za rok	Jednostka zorganiz.	KIEROWNICTWO		STAN LICZBOWY			
		Instruktorów	Kierownicy pracy harc. nieinstr.	Starszych harcerzy	Harcerzy	Zuchów	Razem
1932	36	11	42	—	847	150	1050
1933	37	12	Byli zaliczeni do nast. 3 rubr.	19	800	239	1070
1934	106	18	115	81	1817	658	2689
1935	132	31	185	151	2591	865	3826

Tak żywiołowy rozwój harcerstwa najlepiej świadczy o jego potrzebie i wartości wychowawczej. Jednak zbyt szybki wzrost ilościowy nie poparty odpowiednio przeszkoloną kadrą instruktorską może zagrażać spłyceniu harcerstwa i obniżenie jego poziomu.

Stąd przytoczenie kilku ważniejszych cyfr ze sprawozdań i omówienie ich z każdej strony uważam za konieczne i celowe.

Drużyny i gromady w/g szkół:

Nazwa jednostki	Gimnazjalne	Szkół powsz. miejskich	Szkół powsz. wiejskich	Seminariów nauczyc.	Szkół zawodowych	Pozaszkolne	Mieszane	Razem
Drużyny	11	34	23	1	8	—	5	82
Gromady zuchowe	—	33	8	—	1	—	—	42
Zrzeszenia starszoharcerskie	—	—	—	—	—	8	—	8
Ogółem:	11	67	31	1	9	8	5	132

Z powyższego zestawienia wynika, że harcerstwo wołyńskie w 90% opiera się na młodzieży szkolnej. Zaledwie 13 jednostek harcerskich ogniskuje młodzież pozaszkolną, choć w porównaniu z 1934 r. jest to duży postęp (przyrostu 100%) — to jednak jest on daleki od naszych możliwości. Najważniejszą przyczyną tego stanu jest brak odpowiednio przygotowanych kierowników, którzyby pracę ową poprowadzić mogli.

W zestawieniu uderza stosunkowo mała liczba gromad zuchowych. Każdej bowiem drużynie powinna odpowiadać gromada zuchowa. Dobra gromada zuchowa będzie zawsze podstawą rozwoju drużyny harcerskiej. W rzeczywistości istniało w 1935 r. jeszcze kilka gromad — jako t. zw. „dzikie", nie zarejestrowanych w Komendzie Harcerskiej. Stan ten już się poprawił. Dziś drużyn i gromad niezarejestrowanych niespotykamy.

Pocieszającym objawem jest 100% przyrost zrzeszeń gromad starszo-harcerskich. Na 12 hufców — 8 posiada własne kręgi-gromady starszo-harcerskie, które zrzeszają starszą młodzież, opuszczającą szeregi drużyn szkolnych. Dotąd młodzież ta pozostawała bez opieki i najczęściej opuszczała szeregi harcerskie na zawsze.

Wszystkie wyżej wymienione jednostki harcerskie gromadzą 3823 młodzieży i starszyzny harcerskiej. Ilość ta w stosunku do liczby polskiej młodzieży szkolnej w okręgu jest duża. Przeważa liczebnie młodzież szkół miejskich. Jednakże, gdy weźmiemy pod uwagę, że bardzo wiele miasteczek Wołynia życiem swem nie różni się wiele od wsi naszych — to procentowo najwięcej posiadamy młodzieży małomiasteczkowej i wiejskiej. Poniżej umieszczona tabelka ilustruje rozmieszczenie harcerzy w/g szkół i zawodów:

	Szkoła powszechna miejska	Szkoła powszechna wiejska	Gimnazjum	Liceum	Szkoły zawodowe	Seminarium nauczyc.	Seminarium duchowne	Absolwenci wyższych uczelni	Młodzież pozaszkolna miejska niepracująca	Młodzież pozaszkolna wiejska	Terminatorzy	Rzemieślnicy	Robotnicy	Pracujący w handlu	Urzędnicy	Nauczyciele	Duchowni	Wojskowi zawodowi	Wolne zawody	Pracownicy społeczni	Rolnicy	Razem 1)
Współprac. Kom. Chor. i Hufc.			6	—	4	—	—	—	6						9	16	6	3	4	—	1	55
Harcerzy	1200	477	588	—	217	12	—	—	48	13	5	5	7	3	2	2			4		8	2591
Zuchów	726	139																				865
Starszych harcerzy									58	—	2	1	1	2	39	21	4	2	5	—	2	151
Ogółem	1926	616	594	—	221	12	—	14	112	13	7	6	8	5	50	39	10	5	13	—	11	3662*)

Harcerze według lat życia

Rodzaj	L A T: 7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	25-30 lat	i powyżej	Razem
Harcerze					224	445	590	490	337	254	86	76	45	22	9	3	5	—	3	2	—	2591
Zuchy	55	148	200	270	107	85																865
St. harcerze												7	10	16	31	10	16	7	15	21	18	151
Członkowie Kom. Hufców i chor. nieinstr.										2	1	6	3	4	—	—	2	4	4	15	14	55
Kierownicy pracy									25	14	9	11	9	14	9	6	7	3	8	26	20	161
Ogółem	55	148	200	270	331	530	590	490	362	270	96	100	67	56	49	19	30	14	30	64	52	3823

*) W powyższej rubryce nie są wykazani kierownicy pracy harcerskiej.

Harcerze według stopni harcerskich:

RODZAJ	Instruktorzy mian.	Instruktorzy zuchowi	Harcerze Rzplitej	Harcerze Orli	Ćwiki	Wywiadowcy	Młodzicy	Zuchy z 3 gwiazdką	Zuchy z 2 gwiazdką	Zuchy z 1 gwiazdką	Bez stopnia	RAZEM:
Harcerze	—	—	1	13	87	252	1061	—	—	—	1177	2591
Zuchy	—	—	—	—	—	—	—	41	66	164	594	865
Starsi harcerze	—	—	21	30	27	40	26	—	—	—	7	151
Członkowie Komend Hufców i Chor. nie instruktorzy	—	—	4	13	11	7	2	—	—	—	18	55
Kierownicy	34	—	8	26	27	20	18	—	—	—	28	161
Ogółem	34	—	34	82	152	319	1107	41	66	164	1824	3823

Spoglądając na powyższe tabelki nasuwają się następujące spostrzeżenia:

1. Harcerstwo nasze jest młode (wiek harcerzy). Dopiero dorabia się młodzieży starszej. Jakkolwiek harcerstwo męskie istnieje na Wołyniu już 20-ty rok, to jednak żywiołowy rozwój nastąpił dopiero od 1934 r. Stąd odpowiedniego procentu młodzieży starszej mieć jeszcze nie możemy.

2. Za duża ilość harcerzy jest bez stopnia III (najniższego), który do pewnego stopnia jest sprawdzianem poziomu i wyrobienia na najniższem szczeblu.

3. Za mało harcerzy posiada wyższe stopnie; np. stopień wywiadowcy, (licząc wszystkich, którzy mają 14 i 15 lat ukończonych) winno posiadać około 852 harcerzy, a nie 319; stopień ćwika (16 i 17 lat) około 366, a nie 151; stopień H. O. (18 i 19 lat) około 167, a nie 82; stopień H. R. (ponad 19 lat) 314, a nie 34-ru.

Stan ten jednak jest zrozumiały, gdy weźmiemy pod uwagę warunki — wśród jakich odbywa się praca drużyn harcerskich.

1. Bardzo wiele drużyn nie posiada własnych izb, tak koniecznych do normalnego rozwoju drużyn. Szczegóły podaje tabelka. Mówią one same za siebie.

Izby harcerskie	Gimnazjalne	Seminarium nauczyc.	Szkoły powsz.	Szkoły zawodowe	Inne	Razem
mają izby	9	—	31	4	4	48
nie posiadają izby	2	1	67	5	9	84
Razem:	11	1	98	9	13	132

2. Drugą poważną przyczyną tego stanu jest brak odpowiednio przygotowanych kierowników pracy harcerskiej. Około 30% drużynowych wogóle żadnego kursu nie ukończyło. Wyrobienie ich pod względem harc. pozostawia niejednokrotnie bardzo wiele do życzenia.

3. Trzecią przyczyną — to brak wykwalifikowanych opiekunów, którzy w przeważnej części nigdy harcerzami nie byli. Duża ich liczba „zna" tylko harcerstwo, lecz to dziś nie wystarcza. W wielu wypadkach opieka ta istnieje raczej na papierze.

Na 124 opiekunów było:

Opiekunów	Gimnazjum	Semin.	Szkoły powsz.	Szkoły zawodowe	Inne	Razem:
Harcerzy	4	—	21	3	3	31
b. harcerzy	—	1	16	2	1	20
Znających harcerstwo	2	—	22	1	1	26
Nie znających harcerstwa	5	—	39	3	12	49

Zatem około 50% opiekunów jest naprawdę przygotowanych do swej funkcji. Każdy nauczyciel stosunkowo łatwo może braki swoje usunąć znajomością ogólną zasad pedagogicznych, pewnem doświadczeniem życiowem i odbyciem kursu. Dobrym opiekunem może być tylko ten — kto harcerstwo przeżył. A przeżycia dają obozy i kursy. Do roli opiekuna przywiązują dużo wagi. Opiekun znający dobrze harcerstwo będzie najistotniejszym i najlepszym czynnikiem współpracy między drużyną, władzami harc. i szkołą. Od jego przygotowania harcerskiego, znajomości metody, entuzjazmu do wszelkich poczynań młodzieży i stosunku do pracy w drużynie zależy w wysokim stopniu tempo i celowość pracy.

Inna będzie rola opiekuna w szkole średniej i zawodowej, a inna w szkole powszechnej. W pierwszej będzie ona ze względu na wiek, dojrzałość i przygotowanie harcerskie raczej doradcza i opiekuńcza. Tu opiekun czuwać musi, by zamierzenia wychowawcze harcerstwa zostały w czyn wprowadzone, a nie pozostawały w sferze projektów.

Ponieważ zaś młodzież szkół powszechnych nie jest jeszcze zupełnie zdolna do samodzielnej, stałej, planowej pracy — przeto tu opieka musi się zmienić w dyskretne kierownictwo. I w tym wypadku, jeśli opiekun nie umie wczuć się w ducha systemu i metody pracy harcerskiej — grozi wielkie niebezpieczeństwo. Drużyna nie spełni swego zadania, bo treść zbiórek i ich metoda najczęściej zaczerpnięta z dawnej, tradycyjnej szkoły wcale nie pociągnie młodzieży.

Stąd prosty wniosek: ponieważ funkcja opiekuna jest niezmiernie ważna, zwłaszcza w drużynach młodszych — przeto każdy opiekun winien pracę harcerską dobrze poznać. Poznać ją może przedewszystkiem na kursach harcerskich.

Kuratorium O. S. Ł. przystąpiło obecnie do systematycznego przeszkolenia opiekunów harc. W miesiącu styczniu i marcu odbyły się 2 kursy zuchowe dla nauczycieli — na których przeszkolono około 40 nauczycieli (lek z naszego Okręgu. Stąd w dziale zuchowym nastąpiła obecnie b. znaczna poprawa.

W czasie feryj letnich Kuratorium również organizuje kurs dla opiekunów.

4. Czwartą bolączką — to brak bibliotek i pism harcerskich względnie środków na ich zakup. Około 58 drużyn harc. posiada biblioteczki o łącznej ilości 1202 tomów. Jest to stan nienormalny, gdyż każda drużyna winna posiadać własną biblioteczkę złożoną z najważniejszych podręczników. Trudno wyobrazić sobie nomalnie prowadzoną pracę bez podstawowych podręczników.

Jeszcze gorzej przedstawia się sprawa z prenumerowaniem pism harcerskich. Ideałem byłoby, gdyby każdy harcerz mógł prenumerować jedno z pism harcerskich. Minimum — prenumerowanie po 1 egz. pisma na zastęp. Tymczasem 132 jednostek i 281 zastępów prenumeruje 184 egzemplarzy różnych pism.

5. Piątą bolączką to brak najpotrzebniejszego sprzętu wielu drużynom.

Powodem tego jest niezwykle ciężki stan materialny przeważnej części harcerzy.

Z pomocą materialną spieszyć winne Koła Przyjaciół Harcerstwa. Koła Przyjaciół Harcerstwa istnieją najczęściej w miastach powiatowych i opiekują się miejscowemi drużynami. Jednakże drużyny małomiasteczkowe i wiejskie, a więc złożone w przeważnej części z najuboższej młodzieży, pomocy tej mają najmniej. Tylko cztery takie drużyny posiadają własne Koła. Podane cyfry są bardzo wymowne.

Starsze społeczeństwo chociaż okazuje bardzo dużo sympatyj dla ruchu harcerskiego, to jednak nie może wczuć się w istotę zainteresowań młodzieży. Pomoc i opieka ze strony społeczeństwa, czy to K. P. H. — o ile nie kieruje nią prawdziwy przyjaciel harcerstwa jest powierzchowna.

Spodziewać należałoby się, że rodzice harcerzy powinni stać najbliżej harcerstwa, tymczasem mniej się oni najczęściej tym ruchem interesują niż nauczyciele, czy też ludzie stojący na naczelnych stanowiskach w społeczeństwie.

Często rodzice uważają, że rola ich kończy się na udzieleniu dziecku zezwolenia na należenie do harcerstwa.

Ten stan musi się zmienić radykalnie. Tylko ścisła współpraca szkoły, domu, K. P. H., społeczeństwa i harcerstwa może dać pożądane rezultaty.

Mimo tych ciężkich warunków, w jakich drużyny pracują — ogrom wykonanej pracy jest naprawdę imponujący. W ciągu 1935 roku (nie licząc okresu wakacyjnego) drużyny i gromady urządziły 3248 (2735*), a zastępy 5726 (3924*) zbiórek, ćwiczeń w polu i wycieczek. Jest to olbrzymi kapitał, którego lekceważyć nie można i dlatego należy dołożyć starań by się należycie oprocentował.

Zbiórki i wycieczki odbyte w roku 1935.

Jednostki organizacyjne	całej drużyny grom. zuch. i zrzesz.					oddzielnych zastępów-zespołów				
	zbiórki					zbiórki				
	w izbie	na boisku	w lesie i w polu	wycieczki	RAZEM	w izbie	na boisku	w lesie i w polu	wycieczki	RAZEM
drużyn	842	526	380	252	2000	2672	1583	999	441	5695
grom. zuch.	475	388	265	—	1128	—	—	—	—	—
zrzeszeń st. harcerskich	99	5	2	14	120	22	1	4	4	31
Ogółem	1416	919	647	266	3248	2694	1584	1003	445	5726

Jeszcze bardziej imponująco przedstawia się akcja obozowa.

Zestawienie akcji obozowej:

Za rok	Ilość obozów	Ilość uczestników	Ilośc harcerzodni (dni wyżywienia)
1931	4	110	3461
1932	4	240	3397
1933	13	314	5621
1934	23	514	9733
1935	48	1679	16582

Około tysiąca**) harcerzy spędziło kilka tygodni na świeżym powietrzu w lesie. Podkreślić należy duży wysiłek harcerstwa w obesłaniu Zlotu Jubileuszowego w Spale (503 harcerzy). Wynik Zlotu dla harcerzy był pod każdym względem dodatni.

Niezwykle dodatnie wrażenie uczynił również Zlot Chorągwi Harcerzy w Kiwercach. Był on manifestacją wzrostu nie tylko ilościowego lecz i jakościowego.

Spoglądnijmy teraz na harcerza z innej strony. Popatrzmy jak wygląda on w życiu codziennym — jak wciela w czyn prawo harcerskie. Wpływ harcerzy na życie szkolne i otoczenie jest różny w różnych środowiskach. O sile wpływu decyduje indywidualność drużynowego, opiekuna oraz zastępowych. Udział harcerzy w życiu organizacyjnym młodzieży jest bardzo duży. Poza pracą w drużynie harcerze biorą b. czynny udział we wszystkich dziedzinach życia szkolnego. Zobaczyć ich

---

*) cyfry w nawiasach podają dane zeszłoroczne.

**) Liczę zloty w Kiwercach i Spale jako jeden obóz, stąd od sumy podanej w tabelce odejmuje 503 uczestników Zlotu w Spale oraz uczestników obozów przedzlotowych poszczególnych drużyn.

można w P. C. K., L. O. P. P., L. M. i K. i samorządzie szkolnym, nie brak ich też i w kółkach naukowych. Dzięki swojej przedsiębiorczości, inicjatywie, nabytemu w harcerstwie nerwowi organizacyjnemu, harcerze w wymienionych organizacjach sprawują najważniejsze funkcje, wiele z nich jest całkowicie prowadzonych przez członków drużyny.

Są wypadki jednak, że drużyna nie przejawia żadnej żywotności, zajmują w szkole zupełnie podrzędne stanowisko. Są to jednak wypadki naogół rzadkie.

Również opinia kierownictw szkół odnosząca się do postępów harcerzy w szkole jest różnorodna, choć w zasadzie dodatnia.

Największą pilnością odznaczają się w szkołach powszechnych zuchy — mniejszą (również dobrą) harcerze. W szkole średniej opinia o pilności jest również dodatnia, choć harcerze szkół powszechnych są pilniejsi. Wielu kierowników podkreśla nietylko sumienną pracę i wyższy poziom moralny harcerzy, lecz przede wszystkim karność i wysokie uspołecznienie w życiu organizacyjnym.

Oczywiście są też i takie drużyny, gdzie harcerze nie grzeszą wcale obowiązkowością i wprowadzeniem w czyn prawa harcerskiego. Tych jednak drużyn harcerzy jest coraz mniej.

Harcerstwo jest organizacją wychowawczą — stąd też materiał przychodzący do organizacji jest różnorodny; wychować go, urobić jego charakter, rozwinąć w nim poczucie odpowiedzialności, obowiązkowości, solidarności i karności obywatelskiej, przygotować do pracy realnej dla Polski i poniesienia choćby najcięższego trudu dla Polski — to jej cel.

Że harcerskie metody pracy, wypływające z zainteresowań młodzieży, łączące rozrywkę z karnością, oraz potrzeba pracy nad sobą i dla innych, są pociągające — świadczy żywiołowy niemal rozrost drużyn harcerskich.

Lecz jak w każdej pracy wychowawczej, tak i w tej, wyników tej pracy natychmiast nie spostrzeżemy. Osiągnięte wyniki zobaczymy dopiero po długiej i żmudnej pracy. W niezrozumieniu tego procesu tkwi czasem zbyt pochopna ocena pracy harcerskiej.

Niejednokrotnie Przyjaciele widząc jeden czy drugi postępek nielicujący z mundurem i prawem harcerza — potępiają niezwykle trudną pracę całej drużyny i dyskwalifikują harcerza.

Zamiast pomóc w pracy — zniechęcają do dalszej pracy młodych najczęściej wychowawców.

Dla każdego bystrego obserwatora jest jasnem, że praca harcerska na Wołyniu z każdym rokiem tężeje, poziom jej podnosi się. Niewątpliwie postęp jest w jednych działach szybszy, w innych nieco wolniejszy, zależny najczęściej od warunków lokalnych.

Żeby ten postęp był bardziej równy i systematyczny koniecznie należy powstrzymać rozrost ilościowy harcerstwa. Następnie zwrócić uwagę przede wszystkim na wyszkolenie wszystkich kierowników pracy harcerskiej.

Równocześnie wszystkie drużyny muszą zwrócić baczną uwagę na podniesienie poziomu ideowego, a w szczególności obowiązkowości i słowności. W programach pracy poszczególnych jednostek musi być zwrócona szczególnie uwaga na wychowanie do czynu przez czyn.

W wyszkoleniu technicznym stopniowo wszyscy muszą się podciągnąć do tych stopni, które odpowiadają danemu wiekowi.

Komendy Hufców powinny zwrócić jeszcze większą uwagę na zuchów i młodzież pozaszkolną. W drugim wypadku jest szczególnie dużo do zrobienia.

Starsi członkowie muszą posunąć się o jeden stopień naprzód a nowoprzyjętych należy związać ściśle z harcerstwem.

Nabytki Państwowej Centralnej Biblioteki Pedagogicznej w Równem.

Nabytki w dziale pedagogiki.

Chałasiński J. Szkoła w społeczeństwie amerykańskim. W-wa, 1936. Nasza Księgarnia.

Croner E. Pedagogika i psychologia humanistyczna. Edward Spranger. Lwów, 1936. „Książka".

Dąbrowski S. — Uryson R. Dwa lata poradnictwa zawodowego dla maturzystów. Lwów, 1936. Dz. U. K. O. S. Lubelskiego.

Drzewiecki P. O wychowanie gospodarcze. Wyd. 2. W-wa, 1936/7. „Liga Pracy".

Gąsiorowska Z. Ogród szkolny a nowy program. W-wa, 1936. Nasza Księgarnia.

Gnoińska H. — Librachowa M. Moje miasto. Przyroda i geografia dla III klasy miejskich szkół powszechnych. Książka dla nauczyciela. Lwów, 1936. Państw. Wyd. Ks. Szkolnych.

Jodłowski St. Ćwiczenia gramatyczne, ortograficzne i słownikowe dla IV klasy szkoły powszechnej. Podręcznik metodyczno-praktyczny dla nauczyciela. Lwów, 1935. Książnica-Atlas.

Macewicz P. Ocena przydatności do zawodu. Wyd. 2. W-wa, 1936/7. „Liga Pracy".

Nowicki C. W. — Pinowska J. W jakim zakresie można wykorzystać „Przyrodę i technikę" w lekturze ucznia i przygotowaniu nauczyciela przy nauce geografii, fizyki i chemii. Lwów, 1936. Książnica-Atlas.

Podkulska H. Środowisko wielkomiejskie w współczesnej literaturze pedagogicznej niemieckiej. Lwów, 1936. „Książka".

Poznańska A. Drugie dzieciędztwo. Czwarty — siódmy rok życia dziecka. W-wa, 1936. Nasza Księgarnia.

Richter J. P. F. Levana oder Erziefhlehre. Leipzig b. r. Reclam.

Roth Z. Naukowa organizacja pracy w szkole średniej. Lwów, 1936. „Książka".

Rowid H. Środowisko i jego funkcja wychowawcza w związku z programem nauki. Wyd. 2. W-wa, 1936. Nasza Księgarnia.

Schneersohn F. Samotność i nuda w życiu dzieci. W-wa, 1936. „Renaissance".

Siemieńska L. Pedagogika katolicka w świetle badań Fr. Hovre'a. Lwów, 1936. „Książka".

Siropołko S. Narodnia osvita na sovietśkiej Ukraïni. W-wa, 1934. Ukraiński Instytut Naukowy.

Nabytki w innych działach.

Beebe W. Kraina Wód (Nonsuch). W-wa, 1936, Trzaska, Evert i Michalski.

Brehm. Życie zwierząt. T. I, II. W-wa, 1936. Trzaska. Evert i Michalski.

Bystroń J. St. Kultura ludowa. W-wa, 1936. Nasza Księgarnia.

Czudowski T. Organizacja i kształcenie zespołów śpiewaczych. W-wa, 1936. Instytut Oświaty Dorosłych.

Dembowski J. Darwin. W-wa, 1936. Nasza Księgarnia.

Docenko O. Zymowyj pochid (6.XII-1919 — 6.V-1920). W-wa, 1932. Ukraiński Instytut Naukowy.

Eddington A. S. Czy wszechświat się rozszerza? W-wa, 1936. Przeworski.

Filipkowska-Szemplińska J. Zadanie i organizacje sieci publicznych bibliotek oświatowych w Polsce. W-wa, 1936. Zw. Pow. Rzp. Pol.

Giannini F. Słownik włosko-polski i polsko-włoski. W-wa, 1913. Dorn.

Grabowski J. Piłka nożna. Historia, technika, taktyka i przepisy gry. W-wa, 1935. Gł. Księgarnia Wojskowa.

Günsberg L. St. Książka o Wielkim Wodzu. Lwów, 1936. „Skaut".

Hitler A. Mein Kampf. I. B: Eine Abrechnung. II. B: Die nationalsozialistische Bewegung. München, 1935. Eher.

Ikbal Shah Ali Kemal twórca nowej Turcji. W-wa, b.r. Biblioteka Polska.

Kasprzycki T. Kartki z dziennika oficera I Brygady. W-wa, 1934. Wojsk. Instytut Nauk.-Wyd.

Kridl M. Wstęp do badań nad dziełem literackim. Wilno, 1936. Dom Książki Polskiej.

Kudławiec A. Geografia gospodarcza Polski. Lwów, 1936. Państw. Wyd. Ks. Szkoln.

Malczewski R. Tatry i Podhale. Poznań, b. r. Wydawnictwo Polskie.

Mickiewicz A. Pan Tadeusz. Przekład M. Rylskoho. W-wa, 1934. Ukraiński Instytut Naukowy.

Muszkowski J. Życie książki. W-wa, 1936. Nasza Księgarnia.

Panejko J. Geneza i podstawy samorządu europejskiego. Wyd. 2. Wilno, 1934. Księg. Św. Wojciecha.

Pigoń St. Na wyżynach romantyzmu. Kraków, 1936. Kasa im. Mianowskiego.

Pisownia. Pisownia polska. Przepisy — słowniczek Wyd. XI zmienione według uchwał z 20 i 21 kwietnia 1936. Kraków, 1936. Pol. Akad. Umiejętności.

Ptaszycka A. W dziedzinie sztucznego chłodu. Lwów, 1936. Państw. Wyd. Ks. Szkoln.

Radomski J. — Tołpa S. Nauka o człowieku. Lwów, 1936. Zakł. Nar. im. Ossolińskich.

Remer J. Wilno. Poznań, 1935. Wydawnictwo Polskie.

Rocznik. Mały rocznik statystyczny 1936. W-wa, 1936. Gł. Urząd Statystyczny.

Rzymowski W. Prawo do życia a powinność pracy. W-wa, 1936. Przeworski.

Sadzewiczowa M. Chłodnictwo i jego zastosowanie. Lwów, 1936. Książnica-Atlas.

Sierakowski J. Podręcznik kroju damskiego. W-wa, 1936.

Skarżyński St. Na RWD 5 przez Atlantyk. Wyd. 2. Lwów, 1936. Państw. Wyd. Ks. Szkoln.

Smal — Stoćkyj S. T. Szewczenko. Interpretacïi. W-wa, 1934. Ukraiński Instytut Naukowy.

Sokołowski K. Rzemiosło. Kielce, 1936. Izba Rzemieślnicza.

(Sprawności). Sprawności harcerskie. W-wa, 1936. Harc. Biuro Wydawnicze.

Straszewicz S. O wielobokach. Lwów, b. r. Książnica-Atlas.

Szewczenko T. Poezje. W-wa, 1936. Ukr. Instytut Naukowy.

Tarski A. O logice matematycznej i metodzie dedukcyjnej. Lwów, b. r. Książnica-Atlas.

Terajewicz A. Odżywianie w obozach i na wycieczkach. W-wa, 1934. Gł. Księg. Wojskowa.

Valdour J. W krainach obu Nilów. Lwów, 1936. Książnica-Atlas.

(Vijna) .Ukraïnśko-moskovśka vijna 1920 roku w dokumentach. Cz. I. W-wa, 1933. Ukr. Instytut Naukowy.

Wagemann E. Metody walki z kryzysem. W-wa, 1935. Biblioteka Polska.

Wieczorkiewicz B. — Szletyński H. — Kochanowicz J. Zarys nauki żywego słowa. W-wa, 1936. Nasza Księgarnia.

Ziłyński I. Mapa dialektów ukraińskich z objaśnieniami. W-wa, 1933. Ukr. Instytut Naukowy.

Żukowski O. Statek morski i rzeczny. Lwów, 1936. Państw. Wyd. Ks. Szkol.

NOWE KSIĄŻKI I WYDAWNICTWA

Mały Rocznik Statystyczny.

Główny Urząd Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej. Rok VII. Warszawa, 1936. Cena 1 zł.

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło wydawnictwo do użytku szkolnego jako książkę pomocniczą dla nauczycieli szkół ogólno-kształcących oraz książkę do bibliotek uczniowskich w szkołach średnich ogólno-kształcących i zakładach kształcenia nauczycieli. Według słów „Przedmowy” celem małego Rocznika jest treściwe zobrazowanie w liczbach wszelkich przejawów życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego Polski.

Pisownia Polska w nakładzie Polskiej Akademii Umiejętności.

Polska Akademia Umiejętności wydała własnym nakładem Pisownię Polską opartą na uchwałach Komitetu Ortograficznego P. A. U.

Ponieważ wydanie to jest autorytatywne i w porównaniu z innymi najtańsze, gdyż cena 1 egzemplarza wynosi 75 gr., a przy zakupie 100 lub więcej cena 1 egzemplarza wynosi 70 gr., Kuratorium zaleca nabywanie wyżej wymienionej pisowni.

Katalog informacyjny p. t. „Książka w bibliotece”

Nakładem Poradni Bibliotecznej Warszawskiego Koła Związku Bibliotekarzy Polskich (Warszawa, Marszałkowska 69 m. 5) został wydany II tom Katalogu informacyjnego p. t. „Książka w bibliotece”.

Wydana specjalnie odbitka z tego katalogu zawiera bogaty wybór książek dla dzieci i młodzieży. W odbitce tej znajdują się omówienia 185 książek zamieszczonych w drugim tomie katalogu oraz przedruk tytułów 461 książek omówionych w pierwszym tomie, uzupełnionych stopniami trudności i wartości, skorowidzami tematowo-zagadnieniowymi i t.p.

Wydana w tej formie odbitka katalogu będzie stanowić poważną pomoc dla bibliotek szkolnych i publicznych.

Cena 1 egzemplarza wynosi 1 zł. 60 gr., zaś przy zakupie gotówkowym od 50 egz. wzwyż udziela się 25% rabatu.

Leopold Stanisław Günsberg — Książka o Wielkim Wodzu.

Nakładem wydawnictwa „Skaut” we Lwowie (ul. Kurkowa 12) — 3 50 zł.

Rok temu XV Walny Zjazd Harcerstwa proklamował Marszałka Józefa Piłsudskiego Patronem Związku Harcerstwa Polskiego. W rocznicę tej doniosłej chwili w dziejach Harcerstwa, wydawnictwo „Skaut” oddało do użytku nową książkę, poświęconą Wielkiemu Patronowi Z. H. P.

Młodzież harcerska dotychczas postaci swego Patrona należycie poznać nie mogła. Mimo obfitej literatury o Marszałku J. Piłsudskim prace w tej dziedzinie, bądź — ze względu na wysoką cenę — są dla bibliotek harcerskich niedostępne, bądź też — wskutek niskiego poziomu — bezwartościowe. Braki te usuwa i wypełnia niezmiernie dotkliwą lukę w literaturze harcerskiej „Książka o Wielkim Wodzu”.

„Dzieje harcerstwa — pisze w przedmowie do niej gen. bryg. Bolesław Popowicz — wchodzą w okres przejęcia spadku ideowego i z działalności Marszałka Piłsudskiego. Tworzona przez harcerstwo przyszłość Polski ułoży się tak, jak widział ją Wódz. Aby zaszczytna spuścizna stała się własnością harcerzy, musi im objawić się prawda o życiu Marszałka — prawda przekonywująca i dostępna. Karty tej książki przynoszą ją młodzieży jako rzecz cenną i niezbędną”.

„Książka o Wielkim Wodzu daje dokładny, na najnowszych źródłach oparty obraz życia i prac Marszałka oraz syntezę wielkości Marszałka z harcerskiego punktu widzenia. Dzięki temu stanie się ona dla drużynowych i zastępowych bogatym źródłem gawęd.

Księga Pamiątkowa 25-lecia Harcerstwa Lubelskiego.

Zarząd okręgu Lubelskiego Z.H.P. w Lublinie wydał księgę Pamiątkową 25-lecia Harcerstwa w Lubelszczyźnie opracowaną na podstawie wspomnień i dokumentów z lat 1911 — 1936.

Księga jest nie tylko rysem historycznym, ale tą pierwszą próbą syntetycznego ujęcia ruchu harcerskiego w Lubelszczyźnie, ustalenia jego genezy, utrwalenia dorobku organizacji i odtworzenia ideowej atmosfery harcerskiej z okresu walk o niepodległość Polski.

Cena książki — 3 zł.

Hm. Leopold Ungehener — Próby wodzów.
Nakładem wydawnictwa „Skaut" we Lwowie (ul. Kurkowa 12) — 1.60 zł.

Zwięźle i jasno ujmuje metody prowadzenia drużyny i zastępu. Podejście do spraw społecznych i wychowawczych jest nowe. Określenie istoty wodzowstwa i warunków jego rozwoju rewelacyjne. Kilkoletni dorobek Kursów instruktorskich oraz wzory harców wodzowskich skrystalizowane w tym podręczniku czynią z tej książki jeden z najniezbędniejszych podręczników w pracy drużyny.

B. W. Lewicki — Literatura harcerska.
Wyd. „Skauta" we Lwowie. Cena zł. —,60.

Pierwsze krytyczne ujęcie bibliografii harcerskiej, które książki należy zakupić dla biblioteki drużyny — a które dziś nie przedstawiają już użytkowej wartości. Podręcznik potrzebny w pracy drużynowego i instruktora.

Wydawnictwa Książnicy-Atlas. Lwów — Warszawa.

Bielak Fr. i Bystroń J. St. Życie Polskie. Wypisy polskie dla IV kl. gmimnazjalnej. Str. 360. Zł. 2.80.

Gyne St. i Gołąbek J. Czytanki polskie dla IV klasy szkół powszechnych I stopnia. Kurs A. Str. 192. Zł. 1.40.

Klemensiewicz Zenon. Język Polski. Wybór wiadomości o znaczeniu i użyciu form językowych oraz o gwarach ludowych. Dla IV kl. gimn. Str. 96. Zł. 0.80.

Klemensiewicz Zenon. Język Polski. Ćwiczenia i pogadanki gramatyczne dla IV kl. szkoły powszechnej II stopnia. Kurs A. Str. 38. Zł. 0.40.

Jodłowski St. Gramatyka polska dla VI kl. szkół powszechnych II stopnia. Kurs A. Str. 56. Zł. 0,40.

Śliwiński F. i Hełczyński J. Słownik ortograficzny dla kl. V—VII szkół powszechnych. Wyd. II zmienione zgodnie z nową pisownią. Str. XII. 148. Zł. 1.10.

Sinko Tad. Mała gramatyka łacińska. Podręcznik dla wszystkich klas gimnazjalnych. Str. 142. Zł. 1.30.

Sinko Tad. Roma aeterna. Podręcznik łaciny dla IV kl. gimn. Str. 176. Zł. 1.60.

Czerny S. et Jungman F. Hier et anjourdhui. Podręcznik jęz. francuskiego dla III kl. szkół średnich. Zawiera 106 ilustracyj, 6 piosenek, mapę Francji i plan Paryża. Str. 268. Zł. 1.80.

Łempicki Z. i Elgert G. Deutsch. Podręcznik języka niemieckiego dla III kl. gimn. Str. 216. Zł. 1.80.

Nikliborc W. i Stożek W. Algebra. Dla IV klasy gimnazjalnej. Str. 110. Zł. 1.10.

Michułowicz J. Algebra. Dla IV kl. gimnazjalnej. Str. 104. Zł. 1.10.

Banach Stef. Algebra. Dla IV kl. gimnazjalnej. Str. 94. Zł. 1.10.

Sieczka Fr. ks. dr. Ćwiczenia matematyczne. Algebra. Dla IV kl. gimn. Str. 44. Zł. 0.70.

Łomnicki A. Geometria. Dla IV kl. gimnazjalnej. Str. 104. Zł. 1.20.

Straszewicz St. i Kulczycki St. Geometria. Dla IV kl. gimnazjalnej. Str. 94. Zł. 1.20.

Malec St. i Werner W. Fizyka. Dla IV kl. gimnazjalnej. Str. 262. Zł. 2.50.

Pawłowski St. Geografia. Dl. IV kl. gimnazjalnej. Str. 144. Zł. 1.70.

Romer E. Atlas geograficzny i historyczny. Dla IV kl. gmnazjalnej. Zł. 2.30.

Romer E. Rola mapy w nauce o Polsce Współczesnej (z powodu wydania atlasu dla IV kl. gimn.) Str. 46.

Czekańska M. dr. Wykresy i diagramy w nauczaniu geografii. (Bibl. Geogr. Dydakt. Zesz. 12) Str. 45. Zł. 1.

Krygowski B. Lwą na trzęsawiska poleskie. (Lektura geograficzna Zesz. I). Str. 40. Zł. 0.70.

Sychowski T. J. Nadmorskie pędziwiatry w porcie gdyńskim. Z 16 rycinami i mapką. (Lektura geograf. Z. 2). Str. 40. Zł. 0.70.

Korsak W. Puszcza Rudnicka. Dookoła Polski. Tom. II.

Świat i Życie. Zeszyt wrześniowy tomu IV wydawnictwa encyklopedycznego zawiera szereg interesujących artykułów oprowadzających czytelnika w rozmaite dziedziny nauki i życia.

Wydawnictwa Zakładu Narodowego im Ossolińskich we Lwowie.

dla szkół powszechnych:

Abramowicz T. i Okółowicz M.: Rachunki dla IV kl. 1-go stopnia, kurs A. cena zł. 1.—.
Dańcewiczowa J.: Wiadomości gramatyczne dla IV kl. 1 stopnia, kurs A. (Na końcu podręcznika „Światło w chacie").
Dańcewiczowa J.: Wiadomości gramatyczne dla VI kl.2-go stopnia, kurs A. cena 40 groszy.
Dobraniecki St. i Kubski B.: Na zagonie, czytanki polskie dla III kl. 1-go stopnia kurs A. cena zł. 1.10.
Hausner A. Ks. Dr., Konieczny F. Ks. Dr. i Wójcik F. Ks.: Nauka Religii Rzymsko-Katolickiej dla III kl. cena zł. 1.10.
Jarosz W. i Kargol A.: Historia dla VI kl. 2-go stopnia, kurs A. cena zł. 1.30.
Kubski B. i Maykowski St.: Światło w chacie, czytanki polskie dla IV kl. 1 stopnia, kurs A. cena zł. 1.40.
Martynowiczówna W.: Historia dla IV kl. 1-go stopnia, kurs A. cena zł. 1.10.
Michałowska J. i Wiszniewska A.: Wiadomości z przyrody i geografii dla IV kl. 1-go stopnia, kurs A. cena zł. 1.10
Sobolewski M.: Przyroda martwa. Podręcznik dla VII kl. cena zł. 1.10.

dla gimnazjum:

Auerbach M. i Dąbrowski K.: Disce Latine. Podręcznik do nauki łaciny dla III kl. cena zł. 1.50.
Auerbach M. i Dąbrowski K.: Disce Latine. Podręcznik do nauki łaciny dla IV kl. cena zł. 1.80.
Balicki J. i Maykowski St.: Mówią Wieki, część IV. Czwarty rok nauki języka polskiego w gimnazjach, cena zł. 2.80.
Bąkowski St. i Lorenz Fr.: Fizyka. Podręcznik dla IV kl. cena zł. 2.50.
Bzowski K.: Geografia. Podręcznik dla III kl. cena zł. 2.10.
Chałubińska A. i Janiszewski M.: Geografia Polski. Podręcznik dla I kl. cena zł. 2.10.
Dziurzyński A.: O życiu i budowie zwierząt. Podręcznik zoologii dla I kl. cena zł. 1.80.
Iwaszkiewicz B.: Geometria dla IV kl. cena zł. 1.20.
Moszczeńska W. i Mrozowska H.: Podręcznik do nauki historii dla IV kl. (Obowiązuje od 2-go półrocza r. szk. 1936/37. Ukaże się z druku w grudniu 1936 r.).
Piprek J.: Podręcznik do nauki języka niemieckiego dla III kl. cena zł. 1.60.
Radomski J. i Tołpa St. Dr.: Nauka o człowieku. Podręcznik biologii dla IV kl. cena zł. 1.80.
Skimina S.: Elementa Latina. Podręcznik do nauki łaciny dla II kl. cena zł. 1.50.
Skimina S.: Elementa Latina. Podręcznik do nauki łaciny dla III kl. cena zł. 1.50.

Prosimy o skierowywanie zamówień do nas bezpośrednio lub do najbliższego w rejonie Panów składu głównego naszych wydawnictw, a to ze względu na koszty przesyłki.

Prenumerata roczna zł. 6, półroczna zł. 3. Nr. pojedyńczy 60 gr. Konto P.K.O. Nr. 30.365.
Adres Redakcji i Administracji: RÓWNE WOŁYŃSKIE, KURATORIUM.
Drukarnia Samorządowa, Równe, XIII Dywizji 3, tel. 146.